

vilibus, criminalibus ac mixtis, minus opportunum visum est generalem taxam constituere.

II. Notanda in primis sunt ea quae statuntur circa ordinum collationem:

"In materia ordinum sacrorum, minorum et primae tonsurae, sive pro ipsa collatione, sive pro facultate eos conferendi quam quis alteri concedit, sive etiam pro eorum exercitio et facultate eos in quolibet loco et quovis tempore exercendi, generalis statuitur regula, quae nullam, nisi infra innuendam, patiatur exceptionem, quod scilicet, neque episcopus aliasve praelatus, neque eius vicarius generalis aut foraneus, cancellarius aliasve quietibet officialis, neque cognati, familiares et servi ullum emolumentum vel aliam rem exigere aut accipere possint, quocumque sub colore aut pretextu fiat, neque sub titulo doni aut munusculi, licet propria sponte oblatum datumque fuerit. Ab hac norma eatenus solum eximitur ordinans, quatenus, disponente Pontificali, candelarum oblationem accipere potest, relicta libera episcopi arbitrio qualitatis ponderisque determinatione. Cancellarius porro, iuxta dispositionem concilii tridentini, pro literis testimonialibus collationis ordinis etiam factae, vel pro literis dimissoriis ad collationem ab alio episcopo faciendam, non plus quam decimam partem scutati romani idest unum iulum, sive nummum aequivalentem regionis, accipere potest ab iis personis, quae pecuniae usum habent."

Alia etiam adduntur, quoad taxam exigendam pro actibus necessariis ad constitutionem tituli patrimonii aut beneficii in susceptione subdiaconatus; quae tamen respondere debet labori mere personali pro scripturis et charta, ita tamen ut excedere numquam valeat unum aureum, debeat vero minui si labor minor fuerit.

Pariter in materia beneficiali, sive agatur de immissione in possessionem beneficiorum, sive de executione literarum apostolicarum quibus beneficium confertur, sive in erectione eorumdem, taxa exigenda statuitur ita, ut ex una parte quilibet excludatur color aut obtentus simoniae, ex altera

vero debita pro labore merces cancellario rependatur. Plures tamen fiunt animadversiones et exceptiones, quas singulatim persequi hic opus non est.

III. Praecipitur insuper, ut nihil accipiatur pro matribus ad sacramentorum administrationem pertinentibus: quamobrem in causis rebusque matrimonialibus (excepta parte contentiosa) nullum emolumenntum percipi potest, sed cancellarius exigat summam labori suo parem.

IV. Neque minus interdicitur emolumenntum quodlibet percipere pro eroganda facultate praedicandi, vel diebus festis servilia opera peragendi, itemque pro facultate abundi, quaestuandi etc.

Haec praecipua sunt obiecta, ad quae pertinet taxa innocentiana (1).

V. Cum vero dubitatum fuerit utrum taxa innocentiana vim habeat obligandi, etiam id ab ipsa S. C. Conc. (2) in aincipiti relictum fuit, adeoque tuto affirmari non potest. Quia tamen ea quae statuta sunt in resolutionibus Congregationis deputatae, confirmatis tum ab Innocentio XI. tum ab aliis Romanis Pontificibus (3), apprime consentiunt cum concilio tridentino et declarationibus eiusdem, hinc dicendum est taxam innocentianam optimam esse normam directivam pro omnibus episcopis in constituendis emolumentis in sua cancellaria episcopali, licet melior adhuc dici debeat eorum episcoporum consuetudo, qui Sedis Apostolicae approbationi taxas a se constitutas subiiciunt.

TITULUS X.

De beneficiis.

453. Iam nobis deveniendum est ad eam considerandam ecclesiasticae possessionis perfectam rationem, quae *Beneficiis ecclesiasticis* proprie dictis continetur. Porro *Res be-*

(1) Cf. Lucidi op. cit. Vol. I. pagg. 248-266; Vol. III. pagg. 155-164. edit. 1883.

(2) Ib. n. 218.

(3) Ib. n. 224.

neficiaria merito inter praecipuas, quae in iure ecclesiastico tractantur, recensetur. Id enim constat 1. *ex re ipsa*; siquidem ecclesiastica beneficia cum ecclesiasticis ministeriis intime connectuntur; tum 2. ex controversiis multiplicis generis quae exinde oriuntur; denique 3. ex modo ipso, quo de re beneficiaria auctores, numero plurimi, auctoritate gravissimi, accuratissime disseruerunt: quorum praecipuos in fine huius tituli enumerabimus,

454. Attamen, ad *historicam* praesentis Ecclesiae conditionem quod spectat, plures sunt regiones in quibus ea, quae a doctoribus de beneficiis traduntur, vix locum habent, eo quod nulla ibi beneficia ecclesiastica proprie sint; quemadmodum contingit iis in locis, ubi vel non est proprie dicta ecclesiastica hierarchia vel siquidem ibi existat, nulla sunt beneficia, atque omnia ad clericorum sustentationem requisita, fidelium oblationibus obtinentur. Alia vero sunt loca, in quibus immutata est civilibus legibus, accidente etiam Sedis Apostolicae consensione ex initis concordatis, ratio ecclesiasticae possessionis, eique suffecta est quantitas determinata pecuniae, quae pro singulis ecclesiasticis officiis a regimine politico solvitur. Sunt tamen quaedam loca, ac in primis Italia, in quibus plus minusve viget adhuc vera ratio ecclesiasticorum beneficiorum. Hinc non solum ratione scientiae omnino necessaria, sed etiam praesentis utilitatis, saltem ex parte, haec tractatio dici debet.

455. Cum autem plura sint, quae ad eam spectent, distinctione in primis, ad ordinem et perspicuitatem, opus est. Quamvis autem multiplex sit ratio qua de ecclesiasticis beneficiis disserunt auctores, prout vel analytica vel synthetica methodo utuntur, nos hanc tractationis partitionem adhibendam censemus. Titulum hunc de beneficiis triplicem in sectionem tribuimus, quarum una notiones praevias completitur sive de beneficiorum ecclesiasticorum historia sive de eorumdem natura. Cum autem leges ecclesiasticae de beneficiis, eo spectent vel ut beneficium rite constituatur, vel ut rite constitutum, quoad eius fieri potest, conservetur; hinc duae aliae sectiones exoriuntur, quarum prima est de legibus ecclesiasticis circa beneficii constitutionem, altera

de legibus ecclesiasticis circa beneficii conservationem. *Causas* vero seu controversias *beneficiales*, ad partem specialem libri de iudiciis remittimus.

SECTIO I.

Notiones praeviae de beneficiis ecclesiasticis.

456. Quamvis Ecclesia societas sit spiritualis ratione finis sui, indiget tamen bonis temporalibus, tamquam mediis *indirecte* et *mediate* necessariis ad eiusdem plenam assecutionem; neque enim constat *spiritibus*, sed *hominibus*. Hinc

a) Ius oritur quod habet Ecclesia *possidendi* bona temporalia, *quatenus* Ecclesia est. Sed de hoc superius dictum est (tit. VII).

b) Injustitia deprehenditur, etiam comparet ad ius naturale, illarum legum quae circa ecclesiasticam possessionem obtinent in societatibus civilibus nostri huius aevi, quibus ea vel omnino interdicitur, vel inquis vexationibus impeditur.

c) Neque tamen exinde sequitur, nullos aut esse posse aut unquam exstitisse abusus, ad modum quod spectat, quo temporalia bona a clericis adhibentur. Hoc enim cum humana rerum conditione semper coniungitur. Ius vero intactum perseverat.

d) Bona autem temporalia quae ab Ecclesia possidentur, tum immobilia esse possunt, tum mobilia.

457. Quum Ecclesiae Christi ius divinum possidendi bona etiam temporalia, *prout veluti media ad eius finem suo modo ordinantur*, asseruimus ac vindicavimus (tit. VII. §. 1.) argumentum etiam desumpsimus ex ipso *facto universalis ac perpetuo ecclesiasticae possessionis*. Verum, ut ibi animadvertisimus, historica evolutio ecclesiasticae possessionis ita intimum nexus praesefert cum ecclesiasticis beneficiis quae eius veluti apex ac perfectio sunt, ut aptissime de ea in hoc titulo disseratur.

Constat enim, historia teste, non uno ictu sed veluti per gradus, ad eam perfectiorem formam Ecclesiam in sua tem-

poralium bonorum possessionem devenisse, ut continuo exponere aggredimur paulo uberius ac perfectius ea quae hac de re prius dedimus recensentes.

§. I. *Rei beneficiariae historia.*

458. Obvia videretur evolutionis rei beneficiariae in sua maxima amplitudine spectatae, a suis originibus duplex in stadium partitio, ante scilicet et post constitutum ecclesiastica lege proprii nominis beneficium; at satius est triplex in ea stadium distinguere ut mox ex dicendis patebit.

I. Si ad ipsas rei beneficiariae origines assurgere velimus, primum eius stadium illud temporis spatium complectitur quo omnia bona ecclesiastica sive mobilia sive immobilia essent, sive ex ultroneis fidelium largitionibus, sive ex consuetudine vel lege ipsa statutis erogationibus constarent, unam veluti massam in singulis dioecesibus constituebant. In hac autem ecclesiasticae possessionis constitutione aptissime haec quatuor *elementa historica* sese nobis exhibent: *bonorum congeries*; *potestas*, ad eorum administrationem quod spectat, *summa penes episcopos*; *ministri quibus in ea exercenda episcopi utebantur*, denique *authoritas propemodum moderatrix*, qua abusus hac in re sive impediabantur sive multabantur. Ex his enim elementis simul rite collatis, vera habetur idea ecclesiasticae administrationis integro hoc temporis stadio vigentis.

II. Iam vero ad ipsa bona ecclesiastica quod spectat, historice constat non solum bona mobilia sed et immobilia iam primis saeculis christianis, Ecclesiam possedisse (1).

Ad tria priora saecula quod attinet, ad Ecclesiae possessionem quamvis minori quantitate immobilia bona pertinuisse luculenter ostenditur ex duplice Constantini magni decreto quo iubentur ecclesiis restitui (2).

(1) Cf. quae de Aureliano Imp. refert Eusebius caes. H. E. VII. 30; Lampridium in vita Alexandri Severi; Euseb. op. cit. IX, cc. 9. 10; X, c. 5; De Vita Const. II. cc. 39. 40.

(2) Euseb. X. 9; De Vita Const. I. 13. 42; II. 2. 20. 21. 30. 34; 36-41; 43-45. 56. 60. conf. Thomass. Op. cit. P. III. lib. I. cc. 2. 3. 4. 16.

Id etiam deduci posset ex ea recentiorum archaeologorum sententia de *collegiis funeralitiis*, quibus iuxta romanas leges ius asserebatur, quasi *entibus moralibus*, ut modo dicitur, immobilia bona possidendi, quo nomine christiani utebantur, ad hoc ut ecclesiasticas possessiones acquirere et tueri possent. Qua in re, siquidem vera habeantur huius sententiae fundamenta, praetermittenda non est luculentissima analogia quae deprehenditur, inter modum a christianis adhibitum in ethnica societate, et modum quem adhibere Ecclesia cogitur in praesenti societatis civilis apostasia religiosa. Saeculis vero quarto deinceps tam explorata res est ex patrum et scriptorum testimoniis, ex canonibus conciliorum ex legibus ipsis imperialibus, ex facto ipso omnibus cognito, ut id singillatim probare sit omnino supervacaneum (1).

III. At vero aequa constat bona haec omnia ab uno episcopo ita fuisse administrata summa potestate, ut ex iis ale- rentur et ipse episcopus et alii clerici pro suo quisque gradu, tum aedibus sacris sacroque cultui prospiceretur, denique egenis, peregrinis, hospitibus, aegrotis ac generatim opibus destitutis omnibus, effusa caritate praebetur auxilium (2). Non tamen ipso initio exstetit quaedam lege statuta partitio qua bona omnia Ecclesiae quatuor in partes distribuerentur nempe in episcopum, clericos, ecclesias, pauperes. Serius haec obtinuit, exabusibus, ut videtur, qui ex minus recta distributione pluribus in ecclesiis exorti fuerant (3).

IV. Facile autem intelligitur summam episcoporum potestatem ita demum exerceri potuisse, quatenus ab iis plures adhiberentur ministri quorum opera episcopi munere suo fungebantur. Ii autem in oriente appellabantur *oeconomi*, in occidente vero licet primitus nomen peculiare non haberent, diaconis ac nominatim archidiaconis officium huiusmodi credebatur. Quo facto etiam explicatur magna illa po-

(1) Cf. in Colice Iustin. titulum de sacrosanctis ecclesiis etc. (I. 2).

(2) Apparet iam praeformatio partitionis in *beneficia maiora et minora, fabricas Ecclesiarum, loca pia*.

(3) Thomassinum eam coepisse censem non ante saec. V. op. cit. Par. III. lib. 2. c. 137. Cf. Gelasium Pont. ep. 9. ad episopos Lucaniae.

tentia qua nominatim in ecclesia romana diaconos eminuisse historia testatur. Horum erat tum partem sibi demandatam sedulo administrare et statis temporibus gestorum rationem episcopo exhibere, tum sibi inferiores administros moderari et uni episcopo subesse. Insuper pro diversa temporum ratione ac praesertim senioribus saeculis ob magis auctas civili potestatis usurpationes in Ecclesiae iura, ecclesiastica libertas in administratione magis magisque imminuta est (1).

V. Inde etiam exorta est necessitas ut auctoritas quae-dam veluti moderatrix exsisteret, qua episcoporum excessus si qui forent in summa illa exercenda administrandi potestate, rite compesci possent.

Haec fuit enim vero conciliorum provincialium hac in re asserta auctoritas, in quibus dum singulis trienniis, pro illicius temporis disciplina sancte servata, episcopi conveniebant, rationem suae administrationis reddere tenebantur, maxime si adversus eos accusationes intentarentur, ut, si graviter peccassent, debitum poenis vel ab ipso concilio vel a Romano Pontifice de re monito mulctarentur (2).

Iamvero ex ipsa idea quam dedimus huius primi stadii statim apparent, ex una parte eius perfectionem potissimum pendere ex rite servatis ecclesiasticae vitae officiis, ex altera vero maiorem difficultatem exurgere debuisse ex magis magisque multiplicato numero clericorum, ecclesiarum, ipsorumque fidelium.

VI. Hinc primum erat, saltem in quibusdam rerum adiunctis et in gratiam nonnullarum personarum, ut partitio aliqua maiori stabilitate pollens excogitaretur, qua saltem ad tempus pars aliqua determinata bonorum immobilium alicui ecclesiastico officio ita attribuebatur, ut pro clericis vita eorum administratio eidem permitteretur. Attamen hoc erat discriminem hanc inter oeconomiam et veri propriique nominis beneficia; quod post mortem vel remotionem illius clericis, pars illa bonorum iterum unicae massae restituebatur e qua fuerat avulsa, adeoque omnia in pristinum statum

(1) Conc. chalced. c. 26, Conc. Antioch. I. cc. 24. 25. Plura hac de re collecta testimonia vide apud Thomass. l. c. capp. 13. sqq.

(2) Conc. Antioch. cit.; Gelas. ep. 9. etc.

revertebantur. Ratio autem cur fieret haec peculiaris temporaria attributio duplex potissimum fuit: scilicet vel fidelium spiritualis necessitas qui ab episcopali urbe magis dissipati maiores hanc facilitatem merebantur, vel remuneratio ob paeclariora gesta alicui clero impertita (1).

Verum etiam in hoc secundo stadio qui ut *merum transitio-nis stadium illudque partiale* haberi debet, cum nondum vera ac propria beneficia haberentur, episcoporum illa quam memoravimus summa potestas perseveravit (2). At simul facile intelligitur, iam immediatam exsistere inde praeparationem debuisse illius disciplinae, qua vera et propria ecclesiastica beneficia constituta sunt.

VII. Pertinet hoc ad tertium postremumque stadium historiae rei beneficiariae. Cum enim ex dictis duplex ratio existenterit constituendi temporariam illam attributionem bonorum immobilium nonnullis ecclesiasticis officiis, in gratiam quarundam personarum, scilicet necessitas fidelium et paeclare gestorum remuneratio, statim liquet prius in rusticis pagis quam in urbibus communi lege beneficia parochialia, quae prima omnium instituta sunt, stabiliri oportuisse, quod historia ipsa testatur. Tum vero aucto magis magisque fidelium numero etiam in urbibus, aucta ingenti quantitate bonorum congerie, aucto denique clericorum coetu itemque ecclesiis ac monasteriis, opus fuit antiquam disciplinam omnino immutare iis veris propriisque ecclesiasticis beneficiis institutis de quibus nobis data opera disserendum hic est.

Utrum vero huius factae immutationis alias inter caussas minus praecipuas, sit etiam recensendum tunc maxime vi-gens *systema feudale*, sicuti omnino haud est negandum ita nimium exaggerari non debet, et si quid analogiae quis forte velit reperire, id non universam disciplinam, sed peculiares quasdam eiusdem applicationes dumtaxat attingeret (3). Id

(1) Concil. Agathense cann. 7. 22. 49. 59; Aurelian. I. can. 23, Symm. Pont. ep. 5. Conc. Epaonense cann. 14. 18. Aurel. III. c. 17. Cf. Thomass. op. cit. l. c. c. 16. nn. 1-8.

(2) Conc. Moguntin. (888) can. 8.

(3) Patet id de *precaris et decimis feudalibus*; sed de his disquisitionem aggredi ad *Institutiones iuris* non pertinet.

potius tribuendum etiam institutis tunc temporis sive restitutis canonicorum regularium collegiis, quibus deinde dilapsis unicuique e capitularibus sua praebenda est assignata (1). Concludamus igitur hanc compendiariam rei beneficiariae historicam adumbrationem, hac quae exinde luculenter exsurgit animadversione; Ecclesiam in temporalibus bonis *pro sui finis ratione* possidendis atque administrandis, salutem aeternam fidelium simulque bonorum ipsorum in eumdem finem conservationem et incrementum, p[re] oculis continenter habuisse.

459. Ex hac coniunctione ecclesiastici officii cum ea quantitate bonorum temporalium, quae ad clerici eo fungentis sustentationem ordinatur, idea exsurgit *veri ecclesiastici beneficii*, quod ex utroque elemento coalescit.

Character igitur distinguens hoc posterius stadium a priore, sicuti in eo est, quod bona immobilia potiorem constituant partem ecclesiasticae possessionis, ita a minus perfecta ad perfectiorem possidendi rationem, per verum ecclesiasticum beneficium, veluti per gradus explicatur.

Sic breviter explanata historicā evolutionē beneficiorum ecclesiasticorum, eorum natura est ex propriis elementis determinanda. Hac enim constituta, rite agendum erit, tum de iis ecclesiasticis legibus, quae beneficii *constitutionem* moderantur, tum de iis quae ad eiusdem *conservationem* diriguntur.

§. II. *De beneficiorum ecclesiasticorum natura, ac multiplici partitione.*

460. Communis est ea beneficii definitio, qua dicitur: “*Ius perpetuum percipiendi fructus ex bonis Ecclesiae, propter officium spirituale, ecclesiastica auctoritate constitutum*”. Haec definitio, nobis exhibit ea elementa, quibus ecclesiastici beneficii natura atque indoles accurate

(1) Thomas. Op. cit. lib. 2. c. 23.; Berardi Commentaria in *Ius Eccl. universum* in III. lib. Deqr. diss. 1. c. 1. §. Ex dissociatione, ed. Mediol. 1846. Vol. 1. pag. 216.

determinantur. Sunt autem: *erectio canonica, perpetuitas, officium spirituale, congrua sustentatio ex bonis Ecclesiae*. (V. tamen in fine huius tituli Scholion I.).

a) *Erectio canonica* requiritur, ut beneficium dici possit ac debeat, auctoritate ecclesiastica constitutum. Superioris enim ecclesiastici auctoritas est, quae et officium spirituale, et locum in quo debet exerceri, et dotem qua debet clericus beneficiatus sustentari, vel constituit, vel approbat, siquidem ab alio, ex. gr. a patrono, fuerit constituta. Nisi haec fiant ac publico instrumento de erectionis decreto content, beneficium *canonice erectum* dici nequit.

b) Alterum ecclesiastici beneficii elementum est *perpetuitas*, quae ex dupli capite spectari debet: quatenus scilicet 1. coniunctio redditum, seu *praebendae*, ut dicitur, cum illo spirituali officio, ex. gr. *paroecia, canonicatu, dignitate, etc.* fit modo permanenti, ita ut etiam mortuo beneficiato perseveret; at simul etiam 2. quatenus quoad ipsam personam beneficiati, huiusmodi beneficii possessio perpetua, saltem quoad eius vitam, exsistit; adeo ut, nisi vel ipse sponte deponat officium, vel ad aliud legitime transfratur, vel ob causas in iure statutas eo privetur, in eius possessione permaneat.

c) Officium vero spirituale, essentiale esse elementum ecclesiastici beneficii, satis liquet ex ratione rei sacrae, quae hinc originem habet; adeo ut bona temporalia ad hoc cum officio coniungantur et sacra fiant, ut clericus officium spirituale rite obire possit. Hinc effatum illud, *beneficium propter officium*. (Cap. fin. de Rescript. in 6). Hoc adeo verum est ad essentiam requiri, ut, imperfectissima quamvis ratione, etiam in illis beneficiis, quae *simplicia* dicuntur, officium aliquod spirituale fuerit excogitatum, nempe privata saltem divini officii recitatio, ut inferius dicetur.

d) Denique, ad beneficium ecclesiasticum rite constitendum, requiritur, ut spirituali officio sit adnexa, ad congruam sustentationem, pars aliqua bonorum temporalium, cuius fructus iure perpetuo beneficiato tribui debeant.

461. Rite constituta beneficii notione, facile intelliguntur variae eiusdem partitiones. Etenim

a) *ratione personae* beneficium est vel *saeculare* vel *regulare*, quatenus non per modum exceptionis, sed sive ex natura officii spiritualis, sive ex lege fundationis, sive alia legitima causa, clericis saecularibus vel regularibus tribuitur;

b) *ratione modi* quo confertur, distinguitur in *collativum*, quod libera illius voluntate qui huius rei habet potestatem, alicui datur; *electivum*, quod ex rite facta electione confertur; *patronatum*, quod ex praesentatione, ab eo facta cui tale ius competit, obtinetur;

c) *ratione dignitatis* beneficia distinguuntur in *maiora* et *minora*; prout officium spirituale continetur in gradibus hierarchiae episcopalibus vel quasi episcopalibus, vel in gradibus ea inferioribus. Hinc summus pontificatus, cardinalatus, archiepiscopatus, episcopatus, abbatiae, beneficia dicuntur *maiora*; *reliqua minora* appellantur.

d) *ratione officiorum* quibus constituuntur, aut peculia-
rium conditionum quae iisdem sunt adnexae, dividuntur;

aa) in *residentialia* et *non residentialia*, prout beneficiatus tenetur ecclesiastica lege residere, vel potest non residere in loco ipsius beneficii.

bb) In *duplicia* et *simplicia*. Quae porro divisio signifi-
cationem habet latiorem, et pressiorem.

Pressiore significione, beneficia dicuntur *duplicia*, quae cum lege residentiae adiunctam habent, vel curam animarum, vel dignitatem, vel personatum, vel officium, ut ex. gr. theologus et poenitentiarius; vel administrationem, ut sacrista, custos, etc. vel aliquod proprium munus, ut, quoad omnes canonicos est publica et solemnis recitatio horarum canonicarum. Sub hac ratione *simplicia* dicuntur, quae neque habent legem residentiae, neque aliud onus praeter privatam recitationem officii divini, licet speciali lege aliquod aliud forte habere etiam possint.

At vero beneficia *simplicia* dicuntur latiori sensu, quae-
cumque non habent adnexam curam animarum: sub hoc respectu beneficia, quae *duplicia* dicuntur, non sunt nisi ea quae *curata* appellantur.

e) Denique ad beneficiorum partitionem referuntur ea, quae dicuntur *manualia*, pro lubito concedentis revocabilia:

sed haec solum *per quandam analogiam* beneficia appellantur; nam in essentia ipsa beneficii deficiunt. Cf. Schmalzgrueber in h. t. §. 2. (III. 5).

SCHOLION

Pauca quaedam adiicimus, ad maiorem illustrationem exhibitae hactenus beneficiorum partitionis, potissimum quod spectat ad ea, quae *manualia* dicuntur et ad nutum revocabilia.

Manuale beneficium illud appellatur, quod confertur quidem in titulum, sed revocabiliter ita ut ad conferentis libitum auferri, vel si sit *patronatum*, a patrono revocari possit. Porro animadvertisendum est, causam rationi consonam ad honestatem revocationis requiri, non vero ad eius valorem. Hinc non eadem est doctorum sententia, utrum capellania *ecclesiastica*, hoc est *auctoritate episcopi erecta*, et ab eo conferenda, sed ad nutum amovibilis, haberi posset tamquam verum beneficium. Qui enim perpetuitatem saltem essentialiter, reponunt unice in beneficio ipso, non vero in eius permanentia in beneficiario, capellaniam huiusmodi ecclesiasticam, vocant verum beneficium.

At cum, in praesenti saltem disciplina, verior dicenda sit sententia quae perpetuitatem repetit aequa ex parte beneficiarii, capellania etiam ecclesiastica verum beneficium hoc sensu dici nequit. Multo vero minus beneficia sunt sive pensiones etiam ecclesiasticae, sive capellaniae *laicales*, quae scilicet auctoritate ecclesiastica erectae et constitutae non sunt; licet etiam in perpetuum quin et ab episcopo conferantur.

SECTIO II.

De legibus ecclesiasticis spectantibus ad beneficii constitutionem.

462. Praeter ea quae ad beneficii essentiam pertinent, de quibus modo actum est, ut ecclesiasticum beneficium *adaequate* constitutum dicatur, requiritur ut alicui idoneo ab eo qui auctoritatem habet, pro diversa ratione qua id